

Zmiana adresu, poproszę
nr M: 66

opr. H. D.

VIII 106
k

FUNDACJA GENERALNA BIP... I EJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie w Gdyni
oraz Biskupie...
7-100 Toruń, ul. Słomki 3, tel. 56 610 00 00 - 2186
e-mail: k...@wp.pl
NIP 95... 5127;... 43
KRS 000...
Nr r-ku 82... 1506 0000 0300 00... 0244

adres ciotki:
Leura Stępień

88-100 Śmardzów

Śmardzów

Mieszawa Włocławek

+ ^{AK} Krystian Zygmunt

przybr. maz. "Jan Graczyk"

ps. "Janusz"

M: 66/675 Som.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Krysiak Zygmunt

J: M-66/645 Dom

Wpoczątek AK

I./1. Relacja *k. 2 s. 1-4*

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację *k. 6 s. 1-6*

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

1) w sprawie Z. Krysiaka *k. 2 s. 1-4*

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 24*

VI. Fotografie *brak*

I/1. Delaja - Krysiak Zygmunt

1. Delaja Leokadii Świecimskiej o
Zygmuncie Krysiaku i Tadeuszu
Świecimskim spisane przez Henryka
Gromkowskiego 14.03. 1982 r., rękopis
oryg. k. 1 s. 1-2
2. Delaja o Krysiaku spisane
przez Henryka Gromkowskiego,
rękopis oryg. k. 1 s. 3-4

Relacja pani Leokadii Swieczinskiej z rodzina ustrze wobec H. G.

H. G.

dnia 14 marca 1988 r. w Brońowie

Radziejowa

^{lat?} Wymyślni Krysia i Jadzia Swieczinski byli swojami - obydwoj byli panami Bykowskimi zamieszkałymi
w radziejowskich domach w Radziejowie. Swieczinski był marynarzem i samodzielnym przedsiębiorcą oświaty państwowej w tym
w tym czasie był kierownikiem polowej szkoły w Radziejowie. W czasie wojny Swieczinski był w Radziejowie i w tym czasie
do katastrofie w Radziejowie. W czasie wojny Swieczinski był w Radziejowie i w tym czasie Swieczinski był w Radziejowie
szkole Swieczinskich. Krysia zapisał w tym czasie w Radziejowie i w tym czasie Swieczinski był w Radziejowie
Radziejowa lub dalwegi Witosa gdzie zatrzymwał się w Radziejowie. Tam też pod nazwiskiem ~~Graczyk~~
był czas jakiś polowym na majątku Broniewo gdzie nadziwili Swieczinski i tam też pod nazwiskiem ~~Graczyk~~
prawdopodobnie jak w tym czasie Swieczinski był w Radziejowie i w tym czasie Swieczinski był w Radziejowie
Swieczinski i Swieczinski mieli na swojej stronie radio, dwa mapy sztabowe i t. p. Mieloni też radzio
na ementalowej Broniewo w górowie rodziny Szlachetkowskich, na ementalowej radziejowskim w go-
rowie rodziny Seweykowicki (z pobliskiego Hłubina) i także na ementalowej Witosa koło Torunia.
Lewnego druga godziwego roku 1943 zaczęli do domu w Broniewie gospodarzy i byli Hłubi.
Vogta o Krysia. Vogt goimie zatrzymował gest. w siebie i w tym czasie przysłał do szkoły
nadziei Patyka w z atreżeniem o celu w tym gospodarstwie. Same i córka Krysia i córka Swieczinski po-
zostali w domu, Krysia wyszedł w chwałę szkoły pole dworskie, na stronę opodal stajni para, dwa
stogi. Ziemia była pokryta śniegiem. Hłubi był jenny. bepadli go swojej przy stogu i po chwili przyniesli
4 szkieł, a zapachniętym chłodem do szkoły. Laborali także Swieczinskiego i Swieczinska ze stajni radziejowskiej.
Swieczinski był w Broniewie gospodarzy

ale nieważa ich mi data już więcej doszłoby manuskrypt. Zabrakło więc 2 soboty pp. Leobachidz-turwimulski.

Selazis Krysiałowicz

i Krysiałowicz

W okresie inwazyjnym powstały panie 3 tygodnie. Były one jednorazowo przesłuchiwane ale nowego nie miały. Sejmego razu dowiedziawszy się od innych aresztantek iż w pańszczyźnie widoczny jest proces obywatela aresztant-mieszczana. Jedną z przyczyn masowego eschibitego do pralni więziennych udaty się w pobliżu aresztanta i ujrzały Krysiałowicz, który podziwieniem rąk ukazał im swoje kajdany. To scena potworzyła się kilkakrotnie.

Najpierw wywieziono do Jormani (na Talskowskim i inne więzienia) obywatela aresztanta, później trzy panie. (Fort VII - panowie) W Jormaniu powstały one o-a 7 tyg., dopiero po egzekucji Krysiałowicz i zamordowaniu Szwedzkiego wywieziono trzy panie do Ravensbrück. Pierwszą z nich była pani, że panie więzione kibitki, razem z Krysiałowiczem. Później miał pokoleżone od Kajdan. Nie mogły z nim rozmawiać bez obawy powieścić krótkie słowa zachęcające kobiety do wytrwania w sytuacji, która dla nich nie będzie najstraszniejsza. Do Ravensbrück pojedowały panie w lutym 1944 r. Bo aresztantów mogło być w grudniu.

Właścicielem Broniewa był Witold Lebiński, którego mienić brat jego Bogdan Lebiński. So kateskoje wreszciej panów tyłek nie było. Panie Szwedzka nie wie czy Bogdan był w tym czasie w obozie. Pani Szwedzka wyjaśnia: Stała się 10 dni z d. Gorycha - miała przed wojną sklep w Radziejowie. So likwidacji sklepu w czasie okupacji wyjechała z towarami do matki w Białym, niestety dowiedzieli się że w B. były kradzieże i towary zabrali a starszyj wyjechał z towarami do oboje prawopodobnie w Oświęcimiu.

Imię pełne lady p. Szwedzka pyta: "Ja co ty byłaś w obozie?" N.W. odpowiada: "Ja towar".

So wzięcie dowiedzieli się iż w komisji nadzadowej był mieniec, który wstawił znowu tę sprawę. Henryk Gombkowski

Major Krysiak. Imienia nie znam, nigdy go nie widziałem ale wiem 3
o nim trochę gdyż przez 5 lat byłem na wspólniej kawie z koleją z jego nad-
wzajem bratem - Tadeuszem, urodzonym tak jak ja w r. 1908. (Wspólna kawa
szkolna "stata" w Seminarium Kawy i Ciasta w Sierszawie.) Z innymi ^{u was} ~~u was~~
bierzących i przypadkowych także znam o "majorze" widać. Był starszy od nas,
więc nie mógł się urodzić w roku 1900. Był szwagrem kolejarza w stacji Sierszawa.
Gdy Wilhelm wybudował kolejkę wsiadkową z Sierszawy do (niego) Sopotu
metody Krysiaków przeszły w stacji Wsiadkowej Radziejow (na polu brzości).
Mógł to być rok 1918 i przypuszczam, że należał może do Tamborskiego
J.W. Był może w jednej osobie kwatermistrz i zarządcą lub podzarządcą
tej wsiadkowej stacji. Później ten Krysiak był zarządcą wojskowym
głównie na Sopot. (Brat jego Tadeusz był kawalerem w latach 30-tych
i do wojny w Radziejowie. Uchodził P.P.R. - Towarzystwo Związków Robotników i Kwatermistrz
i także w Rad. ugrup.). W czasie okupacji oficer Krysiak znalazł się
znów w swoim dawnym Radziejowie przy boku metodnego brata.
Ten brat, kawalerzysta Tadeusz, służył u Niemców na najpóźniej Broniewku (brzości)
tuż przy Radziejowie jako polowy (Feldwacht). Przypuszczam, że brat Oficer
ten się znalazł na tym lub innym najpóźniej kwatermistrz Radziejowa up. w Sopot.
Widać. Widać że "major" został przez Niemców uładowany na abeli podziemnej
i współpraca z drugim (?) samodzielnym. To uładowanie Tadeusza po wojnie i od wielu
znajem to lepiej. Wzrost w Sopotach mógł być tylko major
nie brat jego Tadeusz. Główny przez Sopotów Tadeusz mjr. uładow.
kawalerzysta Tadeusz to konglomerat dwóch Krysiaków - braci.

Stacji Sierszawa żyje jeszcze jedna Helena Barabiejewicz z domu Krysiak, rodzona
siostra obydwu tych braci (ur. około 1900.); druga siostra, młodsza, Karolina
Lentkowska
Krysiakówna z d. Krysiak, kawalerzysta, może też mieszka w stacji Si-
erszawa. Tam będzie kopaczka wiadomości o majorze i ewent. jego dzieciach.

Ja wyspa z oficerami. Ja, będąc na pd od Radziejowa, należałem do organizacji
z dawnych Kruk - Sikorowalim. Ten po wojnie uciekł w Kra-
jówkę i nie odnajduje. Nie rozpoznałem kwatermistrza się widzieć tylko na Sopotach
Henryk z Sopotu i Sopotowa Sopotowa.
6

L.L.

Bożo mój, Tadeusz Zaleski, miał o wyspie roku 1940.

Ja miałem o "naszej" wyspie z lata roku 1943 lub 1944 (może 43...?)
Nie wiem w którym roku wpadł Kopylak - możliwe że było to
w r. 1940 u nasania drabian opuszczonej wyspy późną jesienią 1943.

Ostatnio ulega wyobraźnia Tadeusza wpadła najpóźniej z tego czasu
późniejsza, kiedy to nam Kruk - Sikorski przygotowywał z nami
odbiór zwłok na polach przy jeziorze Głuszyca nagle odebrał
schadzki (jeszcze dnia nie określonego), zawiadomił o fakcie
wyspie i nachodził do Kucharskiego do podziemnej służby oficerskiej
lub do oficerskiej. Wojna prync. Zmarł około r. 1960.

Teraz już po relacjach pani Świecinskiej i p. Gajewskiego

wiemy że Kopylak ze swoim samopilem awanturą w okolicy Bolesławo-
wice Radziejowa późną jesienią 1943 (p. Świecinska miała o Europie)

a wyspa w Sobrem została się ostatecznie d. 1. 44 a awanturą (późniejszą,
Świecinskiego) w porętku marca. Wtedy to marce - kwietnia i placisko "Trzcina"
w Topole przepięła się a komendant ppłk. rez. Sikorski wyjechał.

J. Goubański.

II. Materiały uzupełniające
relacje: Krysiak Zygmunt

1. Biogram Zygmunta Krysiaka autorstwa Henryka Gronkowskiego napisany 13.03.1982, mpis oryg. + kop. k. 2 s. 1-2
2. Biogram Zygmunta Krysiaka autorstwa Alojzego Nowickiego, 2 wersje, mpis k. 3 s. 3-5
3. A. Nowicki, biogram Zygmunta Krysiaka, [w:] Słowo biografisuy konspiracji pomorskiej 1939-1945, Wypł. IAPPA t. XVIII, Toruń 1998, w. 4, s. 84-85, mszkop. k. 1 s. 6

Zygmunt Krysiak ur. c-a 1900 r. /może wcześniej/ był synem kolejarza w stacji Nieszawa. Ojciec jego z całą grupą innych kolejarzy tej linii znalazł się w niewoli Wilhelma II po wkroczeniu jego wojsk na teren Kongresówki. Kolejarze ci byli bardzo źle odżywieni.

Z głodu jadali nawet surowe odpadki kuchenne i wskutek choroby żołądka zmarli. Matka jego tj Z.Krysiaka z kilkorgiem dzieci mieszkała we własnej- zagrodzie, tuż przy dworcu kolejowym Nieszawa.

Zygmunt należał do rzędu dzieci starszych w tej rodzinie. Kolejarze i rybacy nieszawscy, ludzie twardej szkoły życiowej bytu, mają swoje cechy charakteru: trochę flegmatyczności, dużo służbistej dokładności, skromność wymagań - i skromność wogóle, uży literyzmu.

Tym cechom odpowiadała także znana mi osobiscie rodzina Krysiaków. Nie znałem tylko Zygmunta, który był oficerem w odległym Pińsku.

-Zygmunt - tak sobie jego rysopis psychiczny wyobrażam, po ukończeniu szkoły elementarnej /4 oddziały/ w swoim Zbrachlinie - obok stacji Nieszawy /pole maj.Waganiec Baciarelli^{cho}jeźdżał prawdopodobnie w czasie I wojny do gimnazjum we Włocławku. Po odzyskaniu niepodległości znalazł się na stanowisku kontrolera kolejek wąskotorowych z siedzibą w Radziejowie- stacja - a stacja Radziejów leży na polach Czołowa i stąd małżeństwo z panną Bykowską z Czołowa /sa to prawdopodobnie Jaxa-Bykowscy/.Prawdopodobnie rok 1920 powołał go do wojska, gdzie dzięki zaletom swego charakteru został zatrzymany w oficerskiej służbie zawodowej. W Pińsku był - jak czytamy w książce ...

oficerem kwatermistrzostwa o usposobieniu taktownym i łagodnym - w stopniu kapitana. - Po wrześniu 1939r. znalazł się z rodziną u siostry swej żony i szwagra Swieczimskich w szkółce Broniewa, tuż przy stacji kolej. Radziejów, - i podjął pracę w A.K.

Kiedy Swieczimskiej i Krysiakowej pokazano dużą znalezione u nich mapę /sztabowa/ wskazano polem Broniewo i napis major Krysiak, kometant. Znaczy więc, że z nominacją na dowódcę inspektoratu swansowanego go do stopnia majora.

Wg gestapo

Wawerski w Broniewo napisał się Swieczimski.

13 marca 1982.

H Gronkowski

Zygmunt Krysiak ur. c-a 1900 r. /może wcześniej/ był synem kolejarza w stacji Nieszawa. Ojciec jego z całą grupą innych kolejarzy tej linii znalazł się w niewoli Wilhelma II po wkroczeniu jego wojsk na teren Kongresówki. Kolejarzy ci byli bardzo źle odżywiani.

*Jam, w niewoli
zmarł ojciec
Krysiaka*

Z głodu jadali nawet surowe odpadki kuchenne i wskutek choroby żołądka zmarli. Matka jego tj Z.Krysiaka z kilkorgiem dzieci mieszkała we własnym- zagrodzie, tuż przy dworcu kolejowym Nieszawa Zygmunt należał do rzędu dzieci starszych w tej rodzinie. Kolejarzy i rybacy nieszawscy, ludzie twardej szkoły życiowej bytu, mają swe-iste cechy charakteru: trochę flegmatyczności, dużo służbistej dokładności, skromność wymagań - i skromność wogóle, utilitaryzm. Tym cechom odpowiadała także znana mi osobiście rodzina Krysiaków. Nie znałem tylko Zygmunta, który był oficerem w odległym Pińsku.

-Zygmunt - tak sobie jego rysopis psychiczny wyobrażam, po ukończeniu szkoły elementarnej /4 oddziały/ w swoim Zbrachlinie - obok stacji Nieszawy /pole maj.Waganiec Baciarell/ dojeżdżał prawdopodobnie w czasie I wojny do gimnazjum we Włocławku. Po odzyskaniu niepodległości znalazł się na stanowisku kontrolera kolejek wąskotorowych z siedzibą w Radziejowie- stacja - a stacja Radziejów leży na polach Czołowa i stąd małżeństwo z panną Bykowską z Czołowa /są to prawdopodobnie Jaxa-Bykowscy/. Prawdopodobnie rok 1920 powołał go do wojska, gdzie dzięki *talentom* swego charakteru został zatrzymany w oficerskiej służbie zawodowej. W Pińsku był - jak czytamy w książce ...

oficerem kwatermistrzostwa o usposobieniu taktownym i łagodnym - w stopniu kapitana. - Po wrześniu 1939r. znalazł się z rodziną u siostry swej żony i szwagra Swiecińskich w szkółce Broniewo, tuż przy stacji kolej. Radziejów, - i podjął pracę w A.K.

W Gestapo

Kiedy Swiecińskiej i Krysiakowej pokazano dużą znalezioną u nich mapę /sztabową/ wskazano polem Broniewo i napis major Krysiak, komendant. Znaczy więc, że z nominacją na dowódcę inspektoratu awansowano go do stopnia majora.

Stworzył w Broniewie nazwę siebie Swieciński.

13 marca 1982.

H Gronkowski

182

I-8142

3

Krysiak Zygmunt ps. "Janusz", przybr.nazw. "Jan Graczyk" /1898-1944~~8~~
kmdt Insp. Rejonowego Włocławek.

Ur. 8 maja 1898 r. w Wagańcu k/Nieszawy, syn Franciszka i Stanisławy z d.Czerwińskiej. Posiadał wykształcenie średnie techniczne - kolejowe. W roku 1918 powołany został do zasadniczej służby wojskowej w Poznańskim Pułku Kolejowym. Służbowo przeniesiony do Łodzi, gdzie ukończył szkołę podchorążych. W r.1922 skierowany został do 56 pp w Poznaniu, gdzie pozostał do 1930 r. Po awansie do st. podporucznika rozpoczął służbę oficerską w 84 Pułku Strzelców Poleskich w Pińsku w składzie 30 DP w Kobryniu. Z tym pułkiem brał udział w walkach w rejonie Łodzi, Częstochowy i Modlina. Awansował do st. majora. Po zakończeniu działań wojennych i zwolnieniu z niewoli osiedlił się w Warszawie, gdzie spotkał się z rodziną.

W 1942 r. pod fałszywym nazwiskiem "Jan Graczyk" desygnowany został z Warszawy na Ziemię Zachodnią z zadaniem objęcia funkcji kmdta Insp. Rejonowego Włocławek - ZWZ-AK, w składzie którego był Inowrocław jako obwód pod krypt. "Potas". Osiedlił się w Żychlinie /ok. 20 km od Kutna/, gdzie mieszkał jego brat. Rodzina jego zamieszkała w tym czasie w Broniewie /ok. 5 km na północ od Radziejowa/.

Pod psm "Janusz" przyjeżdżał na 2-3 dni do rodziny w Broniewie, skąd kierował Inspektoratem Włocławek. Brak bliższych danych dotyczących spotkań z inowrocławskim kmdtem obwodu A.Dziubą czy łącznikiem z Warszawy "Andrzejem".

W Dobrem odległym o ok. 10 km od Broniewa na terenie cukrowni działała zakonspirowana radiostacja. Instrukcje i rozkazy na teren obwodów inspekt. rejon. Włocławek w tym Inowrocław odbierał. Po wykonaniu konspiracyjnych zadań wracał do Żychlina. Aresztowany został 16 XII 1943 r. w Broniewie. /Aresztowano również Polaka p.o. kierownika cukrowni. Radiostacja została wcześniej zdemontowana. Czynności pelengacyjne przeprowadzone przez policję niemiecką nie dały rezultatu/. Zginął w Żabikowie.

Żonę Pelagia z d.Bykowska i starsza córka Krystyna Krysiak po aresztowaniu 17 XII 1943 r. były więźniarkami obozu w Ravensbruck, który przeżyły.

Relacje córki Z.Krysiaka Krystyny Koprowicz z maja 1987, z kwietnia 1993 i lipca 1996 r. /w posiadaniu autora/, Materiały T.Nowaka z Poznania

Alojzy Nowicki

4

ZYGMUNT KRYSIAK ps. "Janusz" / 1898 - 1944 /, komendant Inspektora
tu Rejonow. Włocławek.

Ur. 8 maja 1898r. w Wagańcu k/Nieszawy; syn Franciszka i Stanisławy z d. Czdrwińska. Wykształcenie średnie techniczne - kolejowe. W roku 1918 powołany został do zasadniczej służby wojskowej w Poznańskim Pułku Kolejowym. Służbowo przeniesiony do Łodzi, gdzie ukończył szkołę podchorążych. W roku 1922 skierowany został do 58 pp w Poznaniu, w tym pułku pozostał do 1930 r. Po awansie do stopnia podporucznika rozpoczął służbę oficerską w 84 Pułku Strzelców Poleskich w Pińsku w składzie 30 DP w Kobryniu. W 1935 r. awansował do stopnia kapitana. We wrześniu 1939 r. pułk brał udział w walkach w rejonie Łodzi, Częstochowy i Modlina. Po zakończeniu działań wojennych i zwolnieniu z niewoli osiedlił się w W-wie, gdzie spotkał się z rodziną.

W 1942 r. pod fałszywym nazwiskiem Jan Graczyk desygnowany został z W-wy na Ziemię Zachodnie z zadaniem objęcia funkcji komendanta Inspektora Rejon. Włocławek - ZWZ-AK, w składzie którego był Inowrocław jako obwód pod kryptonimem "Potas". Osiedlił się w Zychlinie ok. 20km od Kutna, gdzie mieszkał jego brat. Rodzina jego zamieszkała w tym czasie w Broniewie ok. 5km na północ od Radziejowa.

Pod ps. "Janusz" przyjeżdżał na 2-3 dni do rodziny w Broniewie, skąd / wg materiału zgromadzonego przez historyka Tadeusza Nowaka z Poznania - członka inowrocławskiej grupy Szarych Szeregów, więźnia Grossrosen i Nordhausen i X wg relacji starszej córki Krysiaka Krystyny Koprowicz / kierował inspekt. Włocławek. Brak bliższych danych dotyczących spotkań z inowrocł. komendt. obwodu A. Dziubą czy łącznikiem z W-wy "Andrzejem".

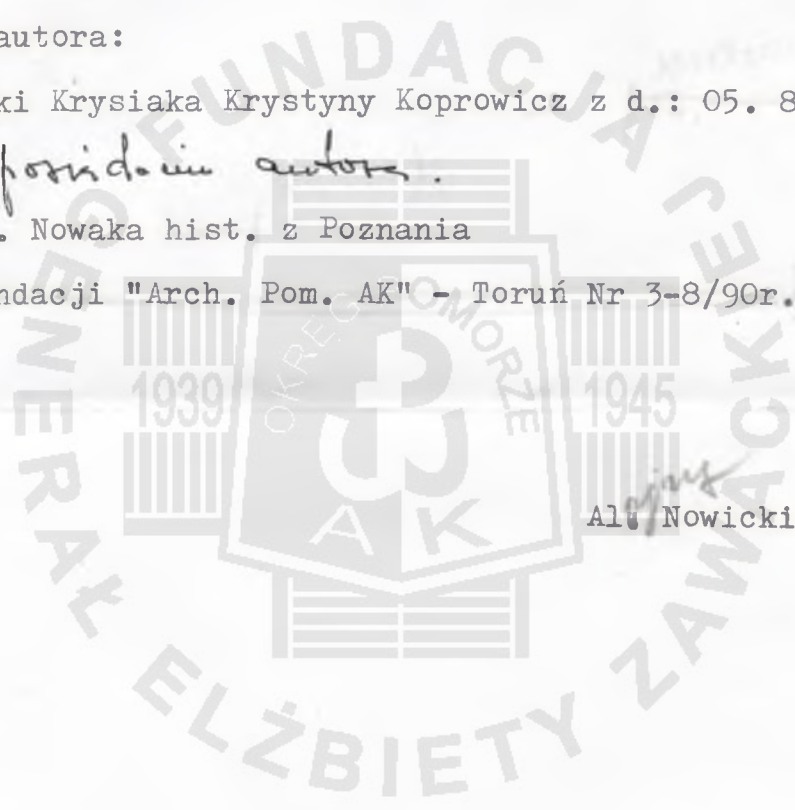
W Dobrem odległym o ok. 10km od Broniewa na terenie cukrowni działała zakonspirowana radiostacja, skąd płynęły instrukcje i rozkazy na teren obwodów inspekt. rejon. Włocławek w tym Inowrocław. Po wykonaniu konspiracyjnych zadań wracał do Zychlina.

mjr Zygmunt Krysiak aresztowany został 16 grudnia 1943 r. w Broniewie. Aresztowano również Polaka p.o. kierownika cukrowni. Radio - stacja została wcześniej zdemontowana. Czynności pelengacyjne przeprowadzane przez policję niemiecką nie dały rezultatu.

Dzień później tj. 17. XII. 43r. aresztowano żonę i starszą córkę Krysiaka. Obie b. więźniarki obozu w Ravenbrucju.

Zbiory własne autora:

1. Relacje córki Krysiaka Krystyny Koprowicz z d.: 05. 87r., 04.93r., 07.96r. *w posiadaniu autora.*
2. Materiały T. Nowaka hist. z Poznania
3. Biuletyn Fundacji "Arch. Pom. AK" - Toruń Nr 3-8/90r.

Al. Nowicki

Krysiak Zygmunt ps. „Janusz”, przybr. nazw. „Jan Graczyk” (1894-1944) oficer WP, kmtd Insp. Rejonowego Włocławek. 6

Urodzony 8 V 1898 r. w Wagańcu k. Nieszawy; syn Franciszka i Stanisławy z d. Czerwińskiej. Posiadał wykształcenie średnie techniczne-kolejowe. W r. 1918 powołany został do służby wojskowej w Poznańskim Pułku Kolejowym. Służbowo przeniesiony do Łodzi, gdzie ukończył szkołę podchorążych. W r. 1922 skierowany został do 58 pp w Poznaniu, gdzie pozostał do 1930 r. Po awansie do st. podporucznika rozpoczął służbę oficerską w 84 Pułku Strzelców Poleskich w Pińsku w składzie 30 DP w Kobryniu. Z tym pułkiem brał udział w walkach w rejonie Łodzi, Częstochowy i Modlina. Awansował do st. majora. Po zakończeniu działań wojennych i zwolnieniu z niewoli osiedlił się w Warszawie, gdzie spotkał się z rodziną.

W 1942 r. pod przybr. nazw. „Jan Graczyk” desygnowany został z Warszawy na Ziemię Zachodnie z zadaniem objęcia funkcji kmtda Insp. Rejonowego Włocławek – ZWZ-AK, w składzie którego był Inowrocław jako obwód pod krypt. „Potas”. Osiedlił się w Żychlinie (ok. 20 km od Kutna), gdzie mieszkał jego brat. Rodzina jego zamieszkiwała w tym czasie w Broniewie (ok. 5 km na północ od Radziejowa).

Pod ps. „Janusz” przyjeżdżał na 2-3 dni do rodziny w Broniewie, skąd kierował Inspektoratem Włocławek. Brak bliższych danych dotyczących spotkań z inowrocławskim kmtdem Obwodu A. Dziubą, czy łącznikiem z Warszawy „Andrzejem”. Miał kontakty z Genowefą Jaworską ps. „Genia”, członkinią Sztabu Obwodu AK Inowrocław i z ppor. rez. Henrykiem Kopczyńskim ps. „Surma”, działaczem POZ ZWZ-AK z Insp. Włocławek. Instrukcje i rozkazy na teren obwodów Insp. Rejon. Włocławek w tym Inowrocław odbierał w Dobrem odległym o ok. 10 km od Broniewa na terenie cukrowni, gdzie działała zakonspirowana radiostacja. Po wykonaniu konspiracyjnych zadań wracał do Żychlina. Aresztowany został 16 XII 1943 r. w Broniewie. (Aresztowano również Polaka p.o. kierownika cukrowni. Radiostacja została wcześniej zdemontowana. Czynności pelengacyjne przeprowadzone przez policję niemiecką nie dały rezultatu). Zginął w 1944 r. w obozie w Żabikowie k. Poznania.

Żona Pelagia z d. Bykowska i starsza córka Krystyna po aresztowaniu 17 XII 1943 r. były więźniarkami obozu w Ravensbrück, który przeżyły.

Stos. listy, komso. Pomorski 1938, a. 4, s. 84-85

AP AK, T.: Jaworska G.; *St. Konsp. Pom...*, cz. 2; Relacje córki Z. Krysiaka Krystyny Koprowicz z maja 1987, z kwietnia 1993 i lipca 1996 r. (w posiadaniu autora); Materiały T. Nowaka z Poznania.

Alojzy Nowicki

IV. / 1. Korespondencja Henryka
Gromkowskiego z Tadeuszem
Zaleskim w sprawie Zygmunta
Brypiaka, ręk. kopia

k. 2 s. 1-4

Drogi Jacek! (Zelewski) k

Wszystko z wryty u Ciebie i korespondencji stron kilka odległy
potrzebny wrzenie książki, która ma być „na wprost”.

„Włodzimierz M. Brzezieniecki: Wnieśliśmy wspomnienia podpowiadają”.

Wydanie je - według zaleceń Włodzimierza M. - aby znaleźć dalszy ślad
połaję pod Brzezianami Leśnika Morszewskiego, Brata naszego.

Lawie nie ma to, że też nie nie osiągniemy. Ale zastanawia się nasz
inna, która do nasów można by zaliczyć. Spotkałem tuż najosta
Krysiaka o którym przed godzinami pisaniem raportu u Ciebie.

jest to naprawdę ten sam Krysiak. I krótkiej przypadekowej o nim
wzmianki wynika, że wiosną 1939 roku kiedy organizował mobilizację
powstało Szymon Solski (bodaj 30-ty) do ubezpieczenia Lesia Kijewskiego
Szymon Krysiak był kapitanem 84-go pułku piechoty, przebie-
żonego tutaj (do Włocławka) z Łodzi. Autor wspomina tylko, że
był to człowiek dobry, co zgodza się z moim o nim wyobraże-
niem na podstawie dawniejszego relacji i znajomości jeźdźcy.

W komentarzu pod odwołaniem na str. 69 autor podaje:

„Został zamordowany przez Niemców w roku 1943”.

Wszystko się zgadza. Jest to ten sam Krysiak, który życie dojrzałe
zaczynał i kończył w służbie dla Górnicy w centrum bogactw, żywności,
oraz Lesia Kijewskiego kogo Radziżana (i po sąsiedztwie Kraszewicy).

Jeżeli w dalszej części tej książki spotkasz jeszcze Szymona
Krysiaka to zaszło Jacek i Jani Solski o tym dowiesz.

I wysokim pozdrowieniem

Henryk z Sompolka Górnicy.

k. III. 1979.

G.1.

W sugieracji na Pomniku dla Partyzantów

napisano:

"Czy znacie imiona tych którzy oddali życie
za Wasze wyzwolenie?"

Proszę, z precyzją, wpisać imiona i daty, litoszą jest,
zdeje się, nie ma wymyślać.

Drogi Tadeu!

do Tad. Palewskiego.

3

Janusz uprzejmie jest w książce: Włocł. M. Drzewickiego
"Wresniowe wspomnienia podpułkownika"
jeden raz spotkaniem kapitana Ignacego Kwysiaka
na str. 141, 180.

Jest tam wyraźnie powiedziane, że kapł. Ign. Kwysiak
był kwaternistą 84 pułku Strzelców Polskich
w Pińsku.

Tamże też, należący do 30 d. p. po ogromnych stratach
dotarł do Klobucka - Wisłomia do Modlina, jako wty-
czony do grupy operacyjnej gen. Wiktora Tłuszczyńskiego,
i tam zakończył swą kampanię, wracając do niewoli.
Pierwszy miesiąc niewoli spędził w Brzardowie.
Komendant 84 psp. był kontrowersyjny płk. dypl. Ha-
miśław Sławajko.

Samoznawcą z roku 1928-go informację kolegi Tadeu
Kwysiaka gdzieś podawał, że jego brat jest oficerem
w Pińsku. (nie wypytując dalej dorywczy kuzynem
sobie oficera Kwysiaka z masz. Floty, Pińska, ale to
był błąd w supozycji).

W ten sposób więcej już coś o Łotwie Podrieckim
i jego tożsamości brzojskiego w Siewrońskaniu domniemania
meo Kwysiaka. Nie ustrzeżę narazie dopięty
Łotwie razem z Kwysiakiem esencjonalnego. Wile dobre prezydent
wzięto ich powie dwóch varseu - jak z Tad. Świerczkowski nowojedyn
z Broniewa k. Radziejowa, z wagram.

Z powołaniem
Henryk z Łowicza Głuchowski.

6. III. 79

Nauczyciel Tadeusz Kopyński, był dyrektorem
 Lic. Og. (był kierownikiem Liceum Kujawskiego)
 i zmarł już jako emeryt w wieku lat 67 (1908-1975)
 w grudniu roku 1975. Był on sąsiadem i kolegą mojej żony
 Karoliną Barankiewicz - i zmarł jak Ona na raka
 o 3 miesiące wcześniej od niej.

Najstarsza siostra Tadeusza (i Zygmunta) bodaj Helena
 (w stałej służbie, chyba do dziś) była żoną Leona Barankie-
 wicza - maszynisty kolejowego, brata najstarszego mojej żony.
 Syn Tadeusza Kopyńskiego pracuje we Włocławku i gospodarstwo
 "Kujawy" prowadzi stale jego żona Tereska.

Wdowa po Tadeuszu miała chyba mieszkanie we Włocławku.
 Ona była też przed i w czasie wojny w Radziejowie i ma
 tamtejszą świadomość mego Kopyńskiego i jego śmierci
 koniec. To już chyba wszystko.

Hg.
 (Stenryk Gronkowski)

Wt.

T: N: 66/675 Pom.

Ymowocław

Krysiak Zygmunt
V. Biarty informacyjne
k. 24

+ mjr Ryszard Zygmunt ps. Janina
awentowany X? 1943 r? Kato Radziejew

1

- zwiada:
1. T Zalwski list do SZ z 29 79
 2. brat? T Zalwski - Zaleski do listu Henryk Frankowski
 3. Dmuremcki tom "bracia w opozycji" podpunkt 69, 147, 280
 4. list Siostry

venta!

1. T Zalewski

Mistrz Krynkiak organizował Komitet Konespircyjnny
w Dobrem. W polowie 1940 r Komitet zlikwidowała Gestapo
Przyemne aresztowania były nieokreślone w zasadniczo z
nadia z konespircyjnny w komisii fabryczny cukrowni
w Dobrem

Henryk Gronkowsk

2. brat T. Zalewskiego, który był kolegą szkolnym T. Krynkiaka
młodszy brat siostra Krynkiaka

w 1900 r? był kolegą w czasie służby, pracował na sta-
cyjce kolei w miejscowości Rastrija w 1918, uciekł do POW
Polem ofiar zawodowy na Polim. W czasie okupacji uciekł
do Rastrijowa, zamieszkał u brata Tadeusza, który był
polskim (Feldkitch) w Niemczech w miejscowości Proszowice(?)

Po wojnie Tadeusz Krynkiak miał relacje, że siostra została
przez Niemców ranną, nie chce podać imię - wspólnie z dru-
gim (?) zamordowaną

(Haganie)

4. list siostry z 27 II 74, adres SyBarankinowowa 87-731
podaje adres ciotki Krynkiaka: Lanna Stępnin, ul. M. Kopernika
5 m 16, 89-100 Inowrocław, i ciotka Krynkiaka Rosmana, Inowrocław

Koryciak Zygmunt major

2

stanowisko w Dowództwie 10. Armii Lwów
Moc 11 lista 1977 Str. 89, 90, 141, 180

str. 89 Z. Koryciak kpt, kwatermistrz pułku 84 p ^{skrajnie} S. Policki
w odnośnym stanowisku: doświadczenia z zawodową pracą kierowniczą w 1943 r.

str. 90 Kp. Koryciak był zaangażowany w granice niemieckie i niemieckie...

str. 141 W dniu 15 (16 IX 39) przybył z Warszawy do Karmine (Kłodzkie)
kwatermistrz pułku (84 pp), kpt. Z. Koryciak, z misją takową pod
kierownictwem około 500 oficerów i szeregowych 84 pp, którzy
wzięli udział w odpuście i skierowali na drogę

str. 180 Obsada pułku 84 pp w dniu 15 IX 39
kwatermistrz pułku kpt. Zygmunt Koryciak

Włocławek
202-8K 3

mgr Kępczyk Zygmunt ps. „Janusz”
kmdt Inż. Art. Włocławek od 11/11 kwietnia 1943.
Urodz. 8 V 1898, w Wapnie k/ Miedzi, wykształcenie
średnie techniczne wydziałowe kolejowe w Włocławku.
W 1918, z racji służby walczył w wojnie polsko-rosyjskiej
Północnym Frontem, szereg przemianowy do Łodzi, później
szkolenie podchorążych. W 1922, wjechał do Poznania, z tym
żołnierz, z którego do 58 pp, w którym pozostał do 1930 r.
W tymże roku uzyskał stopień podporucznika i został
simultannie odkomenderowany do 84 pułku strzelców polaskich
w Pindlu w składzie 30 pp. We wrześniu 1939, walczył w rejonie
Łodzi 28 pp i dyktando, szereg służbowo pułku w rejonie obrony
Modlina. Pod koniec 1939, kwatera została do Niemiec,
później po spotkaniu się z rokiem zamieszkał.
Według relacji Krzysztof Kąkolnik - córka 2. kwatera,
z której otrzymał na powrót 1942 r. rozkaz od KB - Art. udania się
- wstę

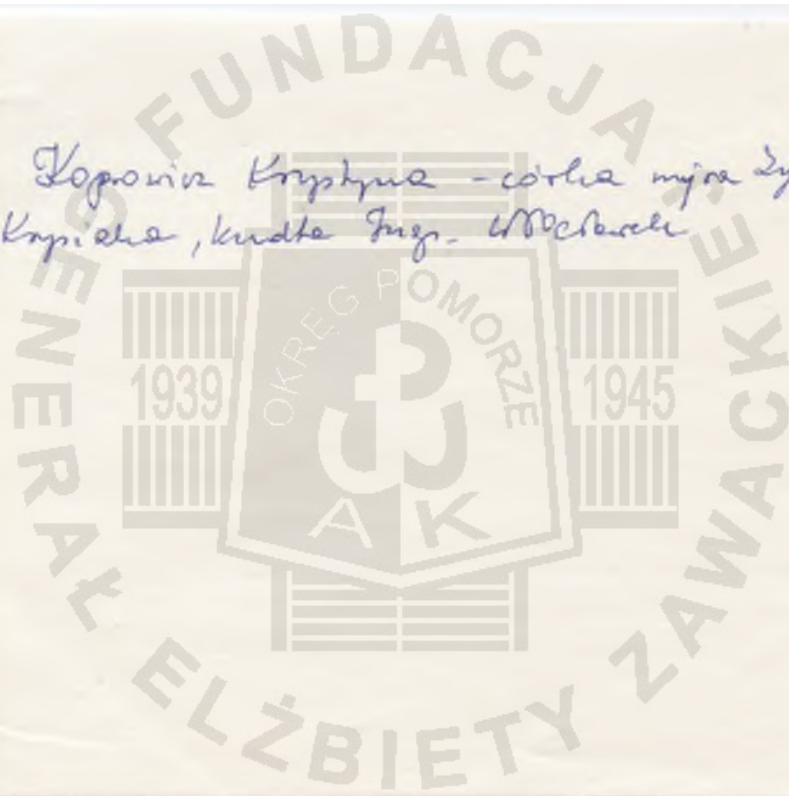
na temu obam zachodnjeho upravnega da III. Resny.
Mial to byje rjona utobedka - Lipna - kerpca. My 2. kypitaki
opisual Verinat pod zmitovym nazvalum jako Jan
Grodnyk.

Kmalten Iny. utobedke zostal privedo podobne na poztku
1942 r. po volucum dapo stanovilna puz Henzina Kopynkiho
pobronna, kotry v tym uade obyt funkci levala ing. v Mosko-
vskoi 2. k. zud. j. munitiki, po. adal na kypoval kontakty
z tyden japo ke uodecnie. 2. k. zamizelak najpred v nepo
brata v zydilimie, a pozimj v Bromiere k/Badici'ova, dady d
v pob. 1942 r. prybyla japo rochina. Deschalyjacy, inspektora
utobedke kicoval z Bromiera. Pravdo podobne spotykal v
v Novocelan v kmalten obveste znovocem por. Antonin Dmibo
oras predstavilami japo otaku; Promitel Sadovskii, Karimier
Bosiedki, Klemens Hauptman. 2. Kypitak zostal orientovany
puz inovocemne gestapo 10. XII 1943. v Bromiere i oradiou
x Oboze na Alouia v Novocelan, sled injeriony do Poznamu 31. IV 44.
Tam stracomy 10. VII 1944 r. inventovano ke japo zoup i starep
Odoke Krysnyk, Oboz masyjny kotoryj obom na Bromier, Zabkova
i Ravensbride.

WJ.

Zrodlo: masyjnyj puzy Moizepo Novicnyj pt. 929-AK, 104: 9AP
1933-1941 v Novocelan i na kypoval. Str. 65-67

4
Kopiecie Krystyna - córka młodego dyplomata
Kopiecie, kmdta Inj. W. W. W. W.

Młodszych 5
242-84

mjr Korysiak Zygmunt ps. "Janosz"
 medekat o poziomie k/f kaduczy, owe —
 „jest mało prawdopodobne byf byf
 inspektorem ²⁴² Ins. Jno wojsk 1940r
 Ak prebami 4 i 10 k/wachela 1943, k/walken In gwałtowny
 Młodszych byf mjr Zygmunt Korysiak.

Żródła: masympit pracy Wojciecha Nowickiego pt:
 492P-84, 1105, 1110 193P-1/45 i Inowroclaw; nekryand
 5.31
 5.65

Woj.

Kaszetek - mjr AK

mjr Bonifaci

Kom. Siedlce

Inowrota

6

komendant obrotu Inowrota
p. mjr Orzechowicz

/Rocz. 702. NK 15, str 68/

(Antoni Trzaskowski)

1939

1945

AK

ELŻBIETY

ZAWACIPIE

mgr Krystian Zygmunt ps. "Jamski" Głogów
PK 7

rozstrzelany w Żabikowie 10 sierpnia
Kmdt insp rej. w Łodzi 1944

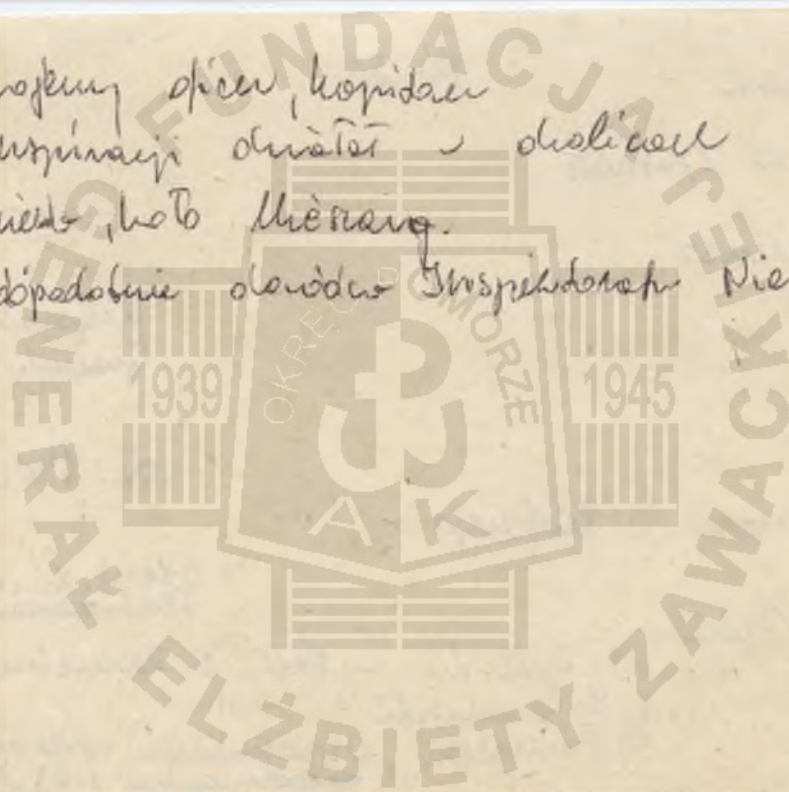
przebieg z Wągrowca k. Niebrowa

Do 1939 r. d-ce korp. 84 p. strzelca Poleskich
zakochany z k. (jedną z małżonk. po zniszczeniu
z miłości) aktywny na Pomorzu (dopuszczalność)

działalność konspiracyjną pod nazwiskiem
Jan Graesky ps. "Jamski". Urodził w Życk-
linie i pobliskim Braniewie.

areztowany w Braniewie 16 XII 1943

Przedrojkowy oficer, kopista
W konspiracyjce dżuryst i dżuryst
Brońnik, koto Mienang.
Przedpobudnie dżurysta Mienangkis

M-66
Krysiak

MIĘZAKA
AK 9

z serii Tadeusza Rebutyńskiego Krysiak
wskazanie jedynym 1943 i podobno wamy w Poznaniu

1957

Przyświeć?

my

Główny

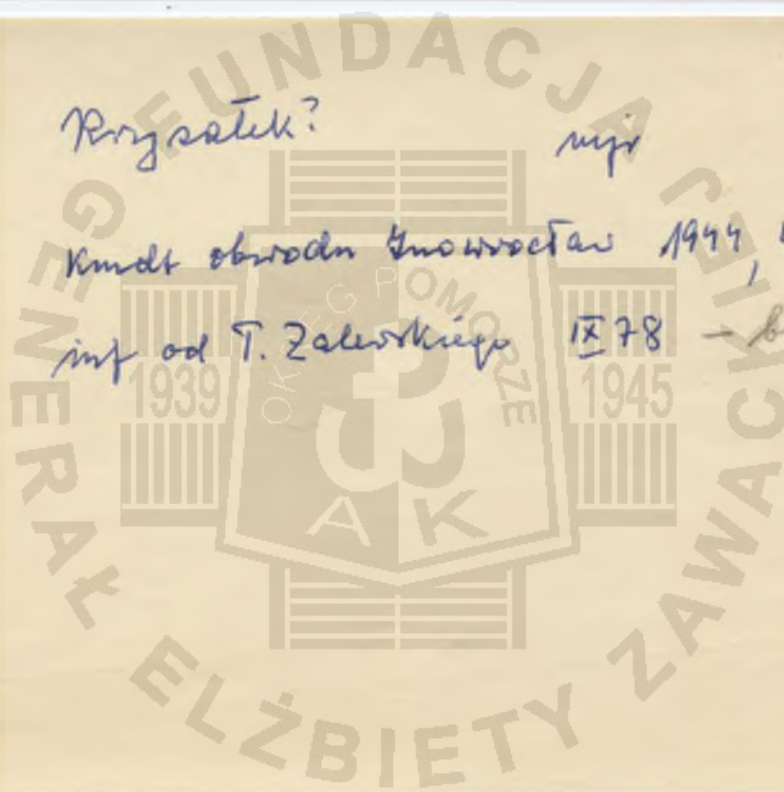
10

Km. obwod. Główny 1944, 45?

inf od T. Zaleskiego

1878

- białe

Włodawski?
Mieszko?

vel Romnick

11

nijs Romnick ^{nauycaul}
propozycja ^{niecysto (1 x na 2 mi?)} z Radniow do Inowroclawie

miss p. J. Kurek

na zdjeciu w kng iei Ciel. jest to prawdo/po-
dobnie "fams"

spytac p. Zaleskiego (odpowiedzial, is zelaye um ni,
ze Romnick bywat w Inowroclawie)

rozp. del Grefkowice o J. Hrostenim Kmetz inspektoratu
na prozektu 1942" (po premisum Włodawski
do Galzji)

W listie Cychlinskiego z 10 XI 78

W inspektoracie Włodawski byt zelaye nijs Romnick
mi pamietam jednych nerowka i funkcyj

mgr Roguski

Muc wrota

12

mf z Szelonkie Kurch

przyjeżdżat do Sadowokup z oblicz Radzi

gare - Kilkakrotnie

tez nocowat w Sadowokich, czasem gotow wickij

przyjeżdżat czasem co 2 tyg, czasem po 2 mies

Sielowin amestoway 25²⁶ X 43

Podobno tehz mgr Roguski w oborze BStam

(nocowat podobno w Karpia)

Arrestowan obali na boinku i wiodruki sy ma-
wzajem

Miśkowie
Dobre

13

Wiśniewski -

robotnik z Dobrego pracujący w
Poronowie w majątku

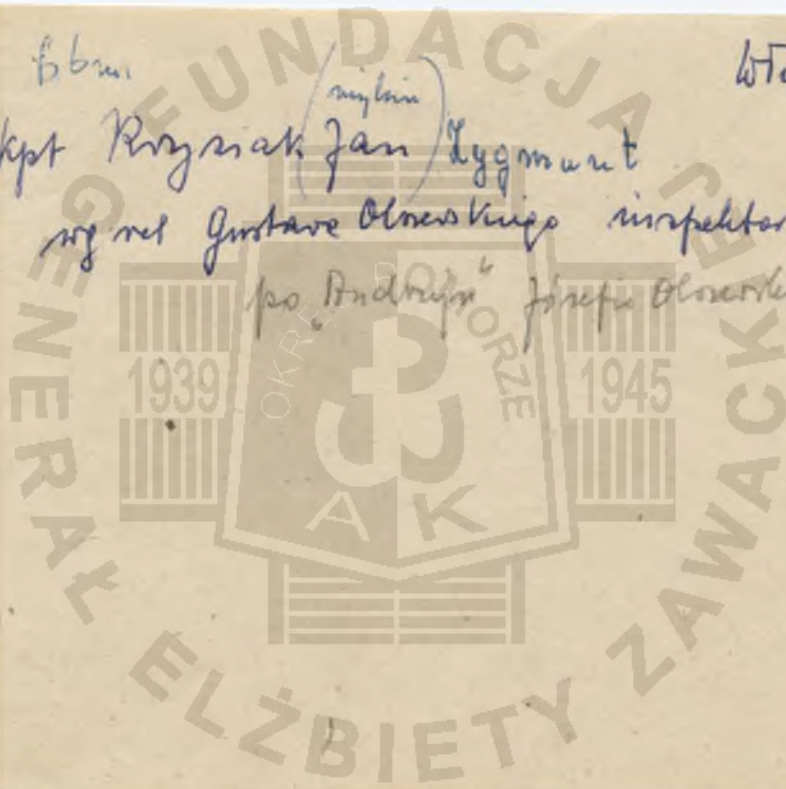
autor listu do Gestapo (przechyleny
przez wydziałę postawę w Radomiu i
prekierowanego Komisją z DA)

na którym stwierdził, że robotnik wy-
warł się do Niemca a polscy oficerowie
są zadowolonymi z niego lub więcej faktycznie
jako polacy

ten list miał dotyczyć Krysiake i
Świdimskiego

bbr
kpt Ryszard Jan ^(synin) Bygmont
zginął w bitwie z Gustawem Olszewskim inspektorem w Ociechowie
po Andrzeju Józefie Olszewskim - 22

Włodzisław
14

XV
15
Rypsiak Zygmunt
w Mawri Kopie (informacja zdobyta
przez p. Sidorkę - Rybak) Rypsiak
był awanturą (26 X 43) w Smoleńsku
w domu Rypsiów, gdzie mieszkał.
Gostało zabrano i Rypsiów i Rypsiów
Rypsiów dopiwo 7 III 44 razem z grupą ludzi

Rypsiak bywał również w Sadowickim, raz lub
dwie nocował ale bywał częściej w latach 42-43

30 XI 49

Siostra moja Romualda

27 III 79r.

Leansoux Paris!

16

Priznaję z przyznaniem że karzka od Paris, z prośbą o pewne
dane brata mego zgumnie, w przedach konfirmacyjnych.
Ale ja nie wiele mogę powiedzieć co do prac i walk mego
brata w czasie okupacji nie miałem kontaktu z bratem
byłym od siebie oddaleni. Żyła dwie córki mego brata
i starsza była małą zojam i matką architektów
i wyrażenie do obaw, wiec one mogą dużo powiedzieć.
Zona brata już nie żyje. Jest ich dwie, starsza która
była w obawie Krystyna Stopniowa niiska i Innowroctan
ale nie znam dokładnego jej adresu. Młodsze też w Innowroctan
wiec jej adres pomyślam one bliska siebie mieszkać

verte

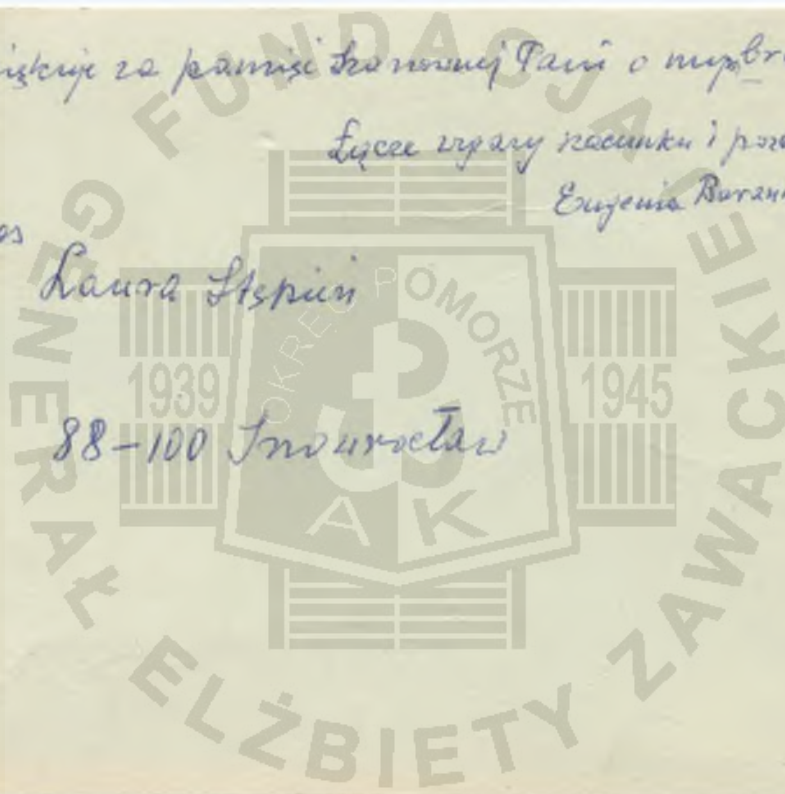
Przeglądajcie się z pamięci do wspomnień Pani o myślowości

Łączę wyrazy szacunku i podziwienia
Eugenia Borankiewiczowa

adres

Laura Stepień

88-100 Inowrocław

Krysiak Zygmunt

Wrocław
FK 17

op. Ziobkowski B., Polska Podziemna
na Kujawach..., Tomi 2008,
s. 188, 203-204, 205, 208, 211-212,
218-219, 220, 263-264, 272,
275, 276, 278.

nr. XH'14

Krysiak Zygmunt
ps. "Jan"

Włodawa¹⁸
MK

Kierował Insp. Włodawek

zob. Chrzaniowski B., Gasiński A.,
Steyer D., Polska Podziemna
na Pomorzu..., Goleniów 2005,
s. 159.

MK, XII/14

WŁOCŁAWEK

19

Kpt. KRYSIAK ZYGMUNT

Najpierw kmdt 202 mo pow. Włocławek, po wyjeździe "Andrieja" do Gdyni, szef sztabu policji G. Oln. wyszukac nowego kmdta. G. Oln. ~~wasz i wyjeżdżać~~
~~z pow.~~ Kpt Krysiak był w czynnej służbie o 87 p. p. stacjonującym w Stoniewie. Był por. 1942 r. Jakis czas był inspektorem i insp. włocławskiego Jednostki był moim mentorem i mo jego namowisko powołano pow. Zamikowskiego ps. "Skid".

z ul. G. Obrowskiego - list z 10. VI. 87 r. do M. Woźniaka
s. 3

AM

Wiaterek
AK 20

Knysiak Zygmunt mjr, ps. "Jan", "Janusz"
do awansowania u gwardii 1943. był inspektorem
rezerwowym u inspektora w Krakowie

Komunikat N. , Olszyc Pomoc Armii Krajowej
Od "Gumienicki" do LITN-u , LPH , 1993,
nr 4 (146) , s. 77

MŁOZ 94

Włocławek
AK

31

mjr Krysiak Zygmunt
do października 1943 kmdt Insp. Włocławek

Zob. Biuletyn Przewodnicki s. 10, 11
70 /2000 -Włocławek
Biblioteka F AP AK

Om-2001

WŁOCŁAWEK

22

Kpt. KRYSIAK ZYGMUNT

Kpt. Krysiak badeł 1941 r. ~~pełnić funkcję z~~ ~~by~~
mobywet na linii kolejowej Radziejona. Po odejściu
por. Niemińskiego
„Andrzeja” (J. Olnesskiego).

Kpt. Krysiak objął jako komendant insp. Wła-
stawek i pracował tam do 1943 r. Był oficerem
służby czynnej, prawdopodobnie służył w pułku
stacjonującym w Stoniewie (?)

z rel. J. Olnesskiego (list do M. Woźniaka z 21.IX.
76)

AM

WŁOCŁAWIEK

AK 23

KRYSIAK ZYGMUNT

ps. "JAN"

mjr

G. Górski, 'Wstępy' PWP ... , s. 307

12/1/95

a

Włodzisław Szeszelew ZWZ AK 2/4
Pomorze

++
KRYSIAK Zygmunt

ps "Janusz" przybr. nazw. "Jan
Graczyk" 1894 - 1944. Oficer WP
major. Kmdt Insp. Rejonowego
we Włodstawku. Wojna w 1939.

Zginął w obozie w Żabikowie
k. Poznania w 1944. Relacja Alojzy
Nowicki

Zob:

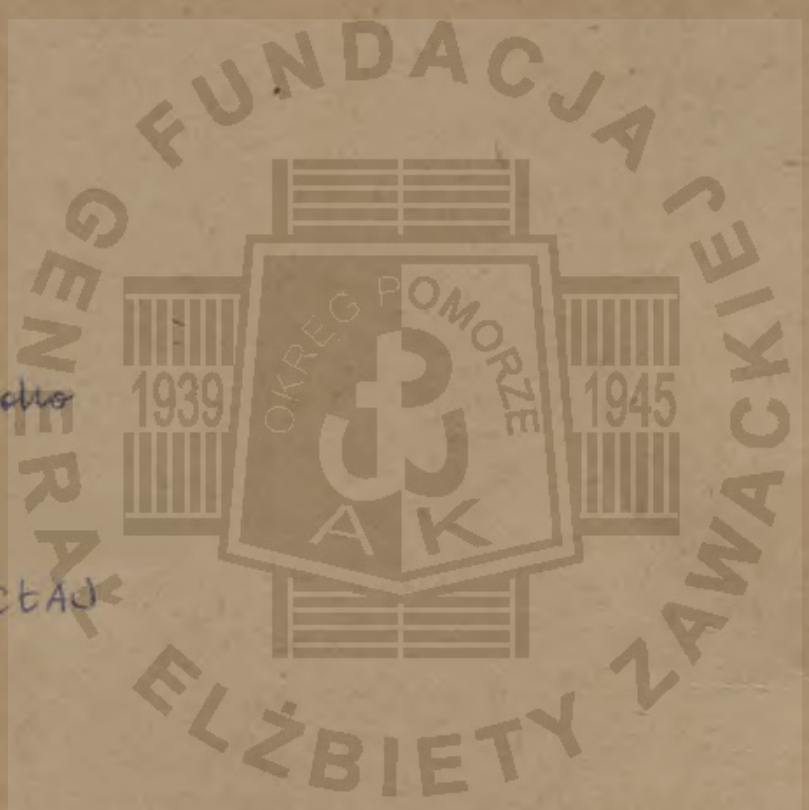
Słownik Biograficzny Konspiracji
Pomorskiej 1939 - 1945 część 4
Fundacja Archiwum Pomorskie AK
Toruń 1998

DRut
2003

str 84

oprac. AM

YSLAW ZYGMUNT
"JANUSZ"

adres ^{conki} ~~mosty~~ 2. Krysia
Lauru Stepiu

88-100 INOWROCLAD

Włocławek

M-66

NIESZAWA

mjr TKRYSIAK

ZYGMUNT

"JANUSZ"

Mkrysiak Zygmunt

